POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

POSAMEZNA ŠTEVILKA 1.25 DIN

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTKIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.—. — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326. Čekovni račun št 14 335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaja, vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 128 • Maribor, sobota, dne 9. novembra 1940 • Leto XV

Srednja Evropa in Podonavje

Nemčija je sklenila s podonavskimi deželami Madžarsko, Romunijo, Bolgarijo in Jugoslavijo gospodarske sporazume. Načelno imajo te pogodbe in sporazumi pospeševati med državami ožje gospodarske odnošaje, sodelovanje z industrijo v Podonavju, načrtno delo in njega razdelitev v srednjeevropskem gospodarskem prostoru, sodelovanje pri prehrani Nemčije, klirinški promet med državami in ukinitev omejitev in kontrole glede medsebojne izmenjave blaga. Nemški gospodarski minister dr. Funk je v znanem govoru rekel, da se mora novi red pospešiti neglede na sedanjo vojno in njeno stanje.

Določeno pa je v teh sporazumih, da **se je treba ozirati predvsem na notranje potrebe vsake posamezne države,** šele blago, ki se nujno doma ne rabi, se ima izvažati ali uvažati iz dežel in v dežele srednjeevropskega velikega gospodarskega prostora. V sedanjih razmerah je za te dežele Nemčija največji konzument in producent (proizvajalec) in bo zaraditega ona vodila multilateralni (vsestranski) obračunski promet. Posebnost pa je, da se bodo v bodoče določale cene blagu na podlagi opravičene rentabilnosti proizvodnje posameznih vrst blaga. Cene bodo bolj ali manj pod vplivom subjektivnih (osebnih) odnošajev med državami.

V to sfero (področje) se pritegne tudi Francija, ki je, kakor poročajo iz Vichyja, sprejela take predloge in se pripravlja, da sklene z Nemčijo in Italijo še poseben sporazum.

V zvezi s to evropsko politiko je tudi ukinitev mednarodne podonavske komisije, v kateri so bile zastopane sile, ki nimajo direktnega interesa na Donavi. V bodoče ostane samo podonavska komisija držav, ki meje na Donavo ter Italija in SSSR. V teritorijalni podonavski komisiji bodo zastopniki Rusije, Nemčije, Italije, Jugoslavije, Romunije, Bolgarije, Madžarske in Slovaške. Ruski Tass priznava to sam, češ da je tak dogovor med Nemčijo in Rusijo bil sklenjen s privoljenjem Italije, s katerim se Rusiji priznavajo vse pravice na Donavi od izliva do Braile. Ta kompromis pomeni zadoščenje Rusiji, ki je protestirala po razpustu mednarodne podonavske komisije na Dunaju, da ni bila od Nemčije vabljena na sejo nove komisije, ki je bila potem v Bratislavi.

Anglija pa je — po poročilu nemške »Transocean« poročevalske družbe — opomnila SSSR, da je udeležba SSSR v novi donavski komisiji kršitev nevtralnosti, ker je ta komisija sestavljena z izločitvijo Anglije. V Moskvi pa so, zopet po poročilu »Transocean«, odgovorili, da je SSSR s tem dobila ono mesto v donavski komisiji, ki ga je z versajskim mirom izgubila in da Anglija ni niti obdonavska država, niti se ne preskrbuje po Donavi, kot n. pr. Italija, ki sicer ni obdonavska država.

V tem razvoju je jedro sedanje politike balkanskih držav.

Novega vojnega ministra imamo

Dosedanji vojni minister armijski general Milan Nedić je odstopil.

Za vojnega ministra je bil imenovan armijski general v rezervi Peter Pešić. Novi vojni minister je rojen v Nišu 1871 in je služboval v vseh vojnah v tem stoletju. Od 1904 do 1914 je bil prosesor na vojni akademiji. Armijski general je postal leta 1923.

Organizacija boja proti draginji

in organizacija prehrane

Ne razumemo.

Vse javno mnenje, vsi konzumenti in gospodarstveniki, kakor tudi mi, poudarjamo, da je potrebna ob času, kakršnega imamo, široko zasnovana organizacija, ki opravja vsa potrebna dela. Študira razmere, vrši in organizira kontrolo in boj proti draginji ter skrbi za nabavo življenjskih potrebščin. Tak, širok razpreden aparat je potreben, da zajame čimveč interesentov in strokovno izvežbanih ter delovnih objektivnih ljudi.

Uradni aparati in privilegirane družbe tega dela ne morejo nikdar povsem vestno in dobro opraviti, ker je to delo zvezano s finesami in trudom, ki ga uradni aparati ne morejo vršiti nikdar z isto previdnostjo, kakor lahko delajo to interesenti in strokovnjaki.

Naše čitatelje smo na to že opozarjali. Po zakonu je vsaka občina dolžna organizirati za vsak primer tak aparat. Delavci in konzumenti naj organizacijo teh korporacij zahtevajo od svojih občin, zlasti po mestih in industrijskih krajih, kjer potreba take ustanove nujno prihaja v poštev.

V teh stvareh pa vidimo še eno napako. Široka javnost se za to vprašanje mnogo premalo briga, čeprav je že skrajni čas, tako, da lahko rečemo, da bo javnosti prav, če ne bo ob eventualni potrebi preskrba v redu.

Razne organizacije vlagajo zahtevo po gospodarskem in konzumentskem svetu, toda doslej smo dobivali le nejasne obljube.

Za konzumenta gre, zato morajo vsi konsumenti pokazati več interesa za stvar.

Vedno večji boji med Italijani in Grki

Grki so se nekoliko umaknili v Epiru ob morju.

Grška uradna poročila javljajo, da so se grške čete umaknile pred italijanskim pritiskom v vzhodnem delu Epira, ob morju. Italijani so prišli do reke Kalamus in jo [illegible] tudi prekoračili.

Na severozapadnem delu fronte pa so grške čete prodrle v bližino Korče in obvladajo dovozne ceste iz Argirokastrona, po katerih se preskrbuje italijanska armada v Korči in sploh na področju te fronte. Dne 5. novembra so Grki zavzeli neko višino pri Korči, kjer so zaplenili štiri poljske topove, 9 težkih topov in 22 strojnic, vjeli pa so 10 10 štabnih oficirjev, 138 oficirjev ter 1146 vojakov. Nadalje se je vdala ena stotnija Italijanov.

Grki javljajo, da je dospela na fronto angleška artiljerija, tako težka, kot tudi protitankovska.

Italijani nadaljujejo s poleti nad grškimi mesti in naselji ter mečejo bombe. Škoda je precejšnja in tudi žrtve so številne.

Italijani o svojih uspehih proti Grkom.

Stefani poroča, da je italijansko prodiranje v Epiru in na vrhovih Pindusa neprestano nadaljuje. Grki niso v stanju, da bi ga zadržali. Zlasti posegajo uspešno v boj letala, ki rušijo mostove, obstreljujejo grško vojsko na pohodu in zbirališča čet. Po italijanskih bombnikih so bila napadena pomorska oporišča v Navarinu, Pireju (pristanišče Aten), Argostollu in na otoku Krfu (ki leži tik albanske obale).

Italijanska vojska osvoboja Albance, ki jih je Grčija anektirala l. 1913., izpod grškega jarma, kakor je že osvobodila Albanijo despotskega režima protialbanskega kralja Ahmed Beg Zoguja. Italijanska armada prinaša v deželo tisočletnih tradicij nove simbole kulture.

Kako sodijo Angleži o položaju na bojišču

Reuter. Angleški vojaški strokovnjaki so mnenja, da Grčija seveda ne bo mogla trajno odolevati pritisku italijanske armade, ki je mnogo številnejša in dobro oborožena. Zaenkrat pa so pokazali, da jih ne gre podcenjevati. Razen tega poznajo Grki teren in so že vajeni vojne na tem terenu, pa tudi klimatičnih prilik. V grških planinah je že začela zima, ki omogoča uspešnejšo obrambo. — Angleži so zasedli doslej celo vrsto važnih otokov in tudi Samotrake, ki so oddaljeni samo 50 km od vhoda v Dardanele. Te pozicije Angležev bodo važne v nadaljnem razpletu vojne, ker je sedaj to šele prvi del vojne drame.

Kako je z angleškimi oporišči na Grškem

Dne 28. oktobra je napisalo glasilo italijanskega zunanjega ministrstva »Giornale d' Italia«, »da se nahaja trenutno že 3o vojaških misij na grškem ozemlju. Številna pomorska oporišča pa so bila od Grčije dana Angliji na razpolago, med njimi otoka Cerigo in Kreta, odkoder Anglijo ogrožajo italijanske pomorske zveze. Število teh oporišč je bilo, kot je ugotovljeno, zadnje čase povišano na 30.« — To je bil tudi eden izmed glavnih razlogov za nastop Italije proti Grčiji.

Potem smo čitali, da se Angliji ne bo posrečilo, zasesti oporišč, ker bodo pred njimi prispeli Italijani. Dne 3. t. m. pa je prišlo obvestilo, da so se Angleži začeli izkrcavati na grških otokih, med drugim na Kreti.

Napadi na London in Berlin

Nemška letala neprestano nad Anglijo.

Nemško uradno poročilo pove, da so nemška letala dne 5. in v noči na 6. november neprestano nadaljevala z napadi na London, kjer so bombe zanetile požare in povzročile eksplozije. Razen tega so letala napadla tudi pristaniške in industrijske naprave ter prometne zveze v južni in vzhodni Angliji, zlasti pa v Great Yarmouthu. Pri nočnih napadih so bile prizadete škotske luke in industrijske naprave, zlasti pri Dundeeu. Zadeti sta bili tudi dve sovražni ladji.

Angleški poleti nad Nemčijo niso uspeli. Angleži so zgubili 23, Nemci pa 6 letal. Nemška letala so zlasti tudi položila mnogo min.

Nemci poročajo, da so dne 6. t. m. nadaljevali s povračilnimi napadi na Anglijo. Bombardirana je bila cela vrsta mest. Zadete so bile tovarne, doki in letalske lope. Nad Rokavskim prelivom je bilo sestreljenih 9 angleških letal, ena ladja pa je bila pogodena z nemškim topovskim strelom. Letala so v bližini Irske zadela z bombami tri 6000 tonske ladje. Pri Orknejskih otokih je bila potopljena 8000 tonska ladja. V pristanišču Queenloch Castle pa je bila zadeta velika sovražna tovorna ladja. Angleži so povzročili škodo samo na poljih.

Angleži zopet nad Berlinom

Reuter poroča. V noči na 7. oktober so angleška letala zopet napadla Berlin in metala bombe zlasti na Spandau ter severozapadni kolodvor. Bombe so bile vržene tudi na tvornice umetnega bencina v Leuni pri Leipzigu in v Hamburgu. Razen tega so bombardirali Angleži tudi industrijske naprave v Duisburgu, Halle a S., Leipzigu, Kölnu in nemško oporišče na francoski obali, rt Gris Nez.

Novo je, da so Angleži začeli z napadi na Nemčijo tudi podnevi. V teku 7. oktobra so napadli Osnabrück in tamošnje tovarne ter železniške naprave, potem Hamstadt, kjer so na letališču zadeli z bombami več letal, od katerih eno je zgorelo, in doke ter ladjedelnice v Cuxhavenu. 7 nemških in 5 angleških letal je bilo sestreljenih, vendar so se piloti vseh petih angleških letal rešili.

Angleži poročajo, da je v Severnem morju verjetno na delu neka nemška »žepna križarka«, kot je bil potopljeni »Graf Spee«. Dve ladji sta namreč sporočili, da sta bili med vožnjo obstreljevani.

Nemci so hoteli priti tudi na Grönlandijo. in sicer so tja poslali neko ekspedicijo, ki je imela nalogo, da se tam naseli in brezžično poroča o tamkajšnjih vremenskih prilikah, [illegible] Vesti o vremenu so izredno važne za letalstvo. Angleži so to ekspedicijo zajeli.

Nad 7 milijonov ton ladjevja potopljenega.

Nemci poročajo, da so v septembru in oktobru potopili 1,308.600 ton sovražnega ladjevja, od tega samo podmornice 946.000 ton. Skupno je bilo od pričetka vojne potopljeno 7,162.000 ton sovražnega ladjevja. Vojne ladje so potopile 1,810.000 ton ladjevja, podmornice 3,714.000 ton in letala 1,638.200 ton ladjevja.

Tridesetkrat več petroleja na leto producirajo Združene države Severne Amerike, kot ga more producirati Romunija.

Bombardiranje Bitolja

Iz Bitolja prihajajo grozna poročila o razdejanju, ki ga je povzročilo bombardiranje po tujih letalih. Ko so se letala približala mestu, so ljudje vreli na ulice in se razgledovali po jasnem nebu, nič hudega sluteči. Ta dan je bilo v Bitolju še posebno živo, ker je bil sejem in so prišli v mesto tudi okoličani.

Letala so se spustila do 1500 metrov in naenkrat začela spuščati bombe na mesto. Bombe so padale vse povprek po naselju. — Lahko si predstavljamo grozo ubogih prebivalcev, pa tudi njih ogorčenje, ko so letalci začeli streljati na bežeče ljudi celo s strojnicami.

Za prvimi letali sta priletela nad mesto še dva roja letal, v krajšem časovnem presledku. Tudi iz teh letal so se vsipale bombe na mesto.

Ljudje so se po prvem napadu poskrili v zasilnih zakloniščih, toda mrtvi in ranjeni so že ležali po cestah, ki jim je bilo treba nuditi pomoč, kljub ponovnemu napadu tujih letalcev. Med mrtvimi in ranjenimi so bili odrasli, pa tudi žene in otroci. Zmedo je še povečala živina, ki se je razbežala s sejmišča po vseh mestnih ulicah.

Vest o bombardiranju Bitolja se je takoj razširila po vsej južni Srbiji in povsod izzvala zaprepaščenje ter ogorčenje. Razen tega so si ljudje ta napad tolmačili na različne načine, dokler ni uradna objava, ki je izšla proti večeru, pojasnila, da gre za pomoto tujih letalcev.

Dne 6. novembra se je vršil pogreb nedolžnih žrtev. Prvi je bil pokopan kapetan Maks Varl, pribočnik štaba divizije, nato pa ostali.

Na lice mesta so prišle uradne komisije, da doženejo obseg razdejanja in ugotove krivce. Vsekakor bo država zahtevala odškodnino za škodo in žrtve. Od 21 bomb jih je 19 eksplodiralo. Več bomb je bilo vrženih v bližini kolodvora. Postaja ni bila zadeta in tudi proga je bila samo nekoliko poškodovana, pač pa so povsod v okolici razbita vsa stekla v oknih. — Bombe so zvrtale velike jame tudi po nekaterih ulicah in porušile nekaj hiš.

Po najnovejših poročilih je bil v Bitolju zadet častniški dom in pa poslopje divizijske komande.

Komaj poldrugourno bombardiranje Bitolja je pokazalo, kakšno razdejanje napravijo letalske bombe. Kako izgleda šele v krajih, kjer padajo bombe noč za nočjo.

O napadu na Bitolj piše beograjska »Politika« med drugim:

»Zakaj nerazumljivo se zdi človeku, da bi kdo mogel imeti kakšen vzrok napadati mirno prebivastvo jugoslovanskega mesta, ki se zaradi nenadnega napada niti braniti ni moglo. Za prvim presenečenjem našega naroda pa je prišlo še ogorčenje zaradi načina, kako je bilo to bombardiranje izvršeno in zaradi številnih žrtev, ki so padle.

Pričakujemo, da bodo te žrtve zadnje, zakaj po napadu na Bitolj je naša vojska ukrenila potrebno. To pa pomeni, da se taki napadi ne bodo mogli več ponavljati.«

V Bitolju so bili te dni ponovni letalski alarmi. Ponoči bo Bitolj razsvetljen, da ga ne bodo mogli zamenjavati z grško Lerino.

Predsednik SSSR ob 23 letnici revolucije

»Stalin je, ki vodi in upravlja.«

Ob 23. letnici revolucije je govoril predsednik SSSR Kalinin, ki je dejal:

»23. leto sovjetske oblasti bo leto pomembnih uspehov ustvarjanja tako v pogledu nadaljnje notranje izpopolnitve SSSR, kakor tudi glede zunanje politike. Vrednost industrijske proizvodnje v letu 1940 znaša 13.6 rubljev, kar pomeni v primeri s preteklim letom napredovanje za 11 odstotkov. — Vsa industrija je napredovala. Žetev je zadovoljiva. Toda treba je dvigniti industrijo in poljedelstvo še višje. Zato je bil uveden osemurnik, namesto šest in 7 urnika, izdani ukrepi proti samovoljni zapustitvi dela in o ustvarjanju rezervnih delovnih sil.

Vojna s Finsko je zahtevala od SSSR precej naporov, ker teren in klimatične prilike niso dopuščale, da bi bila sovjetska vojska izkoristila vse tehnične pridobitve s kateremi razpolaga. Kljub temu je bila Finska po treh mesecih prisiljena podpisati mir. Mnogi tisoči sovjetskih vojakov so bili odlikovani za hrabrost. SSSR je med letom priključila Litvo, Estonsko in Letonsko, od Romunije pa si je vzela Besarabijo in del Bukovine, ki jo je Romunija po svetovni vojni vzela SSSR, dasi je bila Rusija zaveznica Romunije. Skupno je SSSR pridobila 23 milijonov prebivalcev.

Sreča je, ako je mogoče ostati izven vojne sedaj, ko se ves svet vojskuje. Ne more pa vojna tako velikega obsega ostati brez vpliva na nevtralne države. Da pa SSSR vsled vojne ni trpela, je pripisati Stalinu, ki edini vodi vso vrhovno upravo našega gospodarstva, naše zunanje politike in vojske. On vodi in nastavlja ljudi. Prva naloga je, da se okrepi obrambna sila države, v ta namen in za gospodarski napredek mora sleherni zastaviti vse svoje sile.«

Doma in po svetu

V socialno zavarovanje kar naprej drezajo. Kakor je bila javnost obveščena že prejšnji mesec, se v ministrstvih posvetujejo o reformi oziroma parcelaciji socialnega zavarovanja. Predloženi so baje bili trije načrti glede reforme. Vlada pa namerava, preden se bo odločila definitivno sklepati o reformi, sklicati anketo, ki bo razpravljala o načrtih. To vest smo čitali v raznih listih. Zahtevo po takojšnji razmejitvi socialnega zavarovanja je postavila seja centralnega tajništva delavskih zbornic v Beogradu. Po našem mnenju je treba prej dati, preden se definitivno odloča o tem, normalno upravo delavskim zbornicam, da bodo pri reformi sodelovali zastopniki delavcev in nameščencev, ki imajo legitimacijo po določbah glede samouprave v delavskih zbornicah.

Ker je pomanjkanje usnja preveliko, je trgovinski minister dovolil izdelovanje gumijaste obutve iz stare gume. Računa se, da je vsaj milijon ljudi v Jugoslaviji že nosilo gumeno obutev, ki jo izdeluje Bata. Kljub temu pa smo letno uvozili okroglo 850 vagonov surovih kož za kritje domače potrebe po usnju. Ako bi sedaj morali nadomestiti gumasto obutev z usnjem, bi to še znatno povečalo pomanjkanje usnja na našem tržišču. Zato je bilo treba omiliti uredbo o prepovedi izdelovanja gumaste obutve, kakor smo to rekli takoj, čim je uredba izšla.

Poravnalno razpravo za določitev plač zasebnim nameščencem v Sloveniji sklicuje banska uprava na predlog nameščenskih organizacij na 12. novembra t. l. v Ljubljani.

Kakšna navodila dobivajo hrvaški kmeti. — V »Seljačkem domu«, glasilu HSS čitamo: Zato naj ne prihajajo v Zagreb nikakršne deputacije več in niti ne posamezniki in zlasti ne k vodstvu ali banski upravi zaradi tega (nameščanja občinskih uradnikov). Če ima narod kak predlog, ki bi bil opravičen, naj ga pošlje pismeno »Zajednici občinskih uprava«, ki je v »Gospodarski slogi«. Vedno mora vsak tak predlog podpisati predsednik sreske organizacije HSS in niti od narodnega poslanca se ne bodo prejemala v reševanje.« — (Občinske tajnike na Hrvaškem plačuje banovina. V našem listu smo že enkrat pisali o tem in pripomnili, da je banovina s tem razbremenila občine, občine pa so zgubile zopet del avtonomije. Gornje pa kaže, kako prav smo imeli. Op. ur.).

Delovanje organizacije »Zbor«, znanega Ljotičevega fašističnega gibanja, je notranje ministrstvo prepovedalo. V Beogradu so bili prostori te organizacije zapečateni in nekateri vidnejši člani aretirani.

Naša terjatev napram Italiji za dobavljeno blago znaša 49 milijonov dinarjev. V kratkem bodo začela nova trgovinska pogajanja med našo državo in Italijo.

Nemčiji dolgujemo 7.44 milijona mark in Protektoratu Češke in Moravske 64.1 milijona kč.

Skoda v Bitolju znaša skoro 4 milijone dinarjev. Prizadetih je 17 ulic.

Kaj zahtevajo gluhonemi. V Ljubljani so javno proslavljali 40 letnico obstoja ljubljanske gluhonemnice. Iz poročil o tej prireditvi posnemamo, da gluhonemi bridko občutijo krivice in zapostavljanja. V Jugoslaviji je okoli 10 000 gluhonemih. V vsej državi pa imamo le štiri gluhonemnice, v katere se sprejme na leto po 60 do 100 gojencev. Za vzgojo teh nesrečnih ljudi je torej mnogo premalo poskrbljeno. Današnja vzgoja gluhonemih je napredovala. Gluhonemi ne govore samo z znaki, ampak obvladajo tudi govor, se izvežbajo v pisavi in raznih panogah obrti in drugačnega dela. Potrebno bi bilo vzgajati vse za vzgojo sposobne gluhoneme, ustanoviti v ta namen dovolj zavodov in jih zaščititi posebej tudi z zakonodajo. Te želje gluhonemih so bile zlasti izražene pri slavnostni prireditvi.

Posebno policijo za otroke nameravajo ustanoviti v Zagrebu, ker se kriminalna dejanja med otroci, zlasti med onimi, ki so prepuščeni sami sebi, zelo širijo. Policija sama bo malo pomagala. Otroke, ki jih starši ne morejo v redu preživeti, bi morala pač vzeti v oskrbo ali občina, ali banovina.

V osrednji šolski kuhinji v Beogradu bo preko zime dobivalo hrano 3200 šolskih otrok.

Učenci obrtne šole v Zagrebu so nehali hoditi v šolo. Ban je odredil zatvoritev šole in ponoven vpis učencev.

Dva tovorna vlaka sta trčila pri Gorjanih blizu Sarajeva dne 4. t. m. zvečer. Lokomotivi sta zelo poškodovani. Obe vlakovdji in dva zavirača so težko ranjeni. V Bosni je razmeroma največ železniških nesreč.

Romunski kralj bo prejemal letno 40 milijonov lejev, s katerimi bo moral vzdrževati sebe in dvor. Njegova mati pa bo dobivala 7 milijonov lejev za svoje potrebe.

Še po 27. letih je ohranilo zvestobo do domovine albansko prebivalstvo, v pokrajini Čamuriji, ki si jo je Grčija prisvojila leta 1913, tako poroča italijansko časopisje.

Praznik Vseh svetnikov je bil v Nemčiji kot tudi v vseh zasedenih ozemljih preložen na nedeljo in se je na ta dan povsod delalo, 1. in 2. novembra se je pa tudi v vseh šolah poučevalo. Na ta način so bili doslej vsi prazniki med tednom prenešeni na nedeljo.

Prepoved poslušanja angleškega radia je odredila s posebnim zakonom francoska vlada v Vichyju na predlog g. Lavala.

Cerkve v najem oddaja vlada v SSSR verskim družbam v Litvi, Letonski in Estonski. S priključitvijo teh držav SSSR so postale cerkve privatna društva, cerkvene zgradbe pa državna last. Koliko znaša najemnina za cerkve se ne ve, vsekakor pa precej, ker ne more vsaka verska zajednica zbrati toliko denarja, da bi lahko vzela v najem cerkvene zgradbe. S tem so prizadete protestantska, katoliška in pravoslavna cerkev.

Rusko zlato v Ameriko. Švicarska telegrafska agencija poroča, da je prispel v severnoameriško pristanišče San Francisco sovjetski parnik »Batum«, ki je pripeljal s seboj zlata v vrednosti 8 milijonov dolarjev. Sovjetska Zveza je v teku zadnjih šest tednov poslala v Združene države Sev. Amerike zlata v skupni vrednosti 22 milijonov dolarjev. Vse to zlato je namenjeno za sovjetska plačila in nova naročila v Ameriki.

V Sovjetski Rusiji so praznovali 120. obletnico ustanovitve vojaške inženerske akademije.

Telban Janko:

KDO JE KRIV?

»Kaj si storila, nesrečnica, na mojo sivo glavo si zlila sramoto, ki je ne pozna naš rod.«

»Oče, odpusti. Tako revna sem.«

»Pojdi in ne vrni se več.«

Trudno je vstala, stopila k jokajoči materi, jo poljubila načelo.

»Zbogom mama.«

Oče je stal kakor izklesani kip, bojar, ognila se ga je, se oprijela za obode pri vratih ter s trudnimi, opotekajočimi koraki odšla v temno noč.

Ali veš, kaj je mati? Življenje. Dolžnost tvoja kot dekle in ženska je, da rodiš; očeta države, občine, da skrbi za tvojo deco, ti olajša tvojo s trnjem posuto življenja pot.

»Mati.«

Z bolečino in trpljenjem ga boš rodila, vzgojila, kakor znaš samo ti mati.

Kako je nasmejan tvoj obraz, ko na porodni postelji zajoka dete, kako ti žare oči, nič se ne zmeniš za razklenjene kosti, ne misliš nazaj na dobo devetih mesecev trpljenja, ležiš utrujena, negibna in ob tebi dete, a ti gladiš, samo gladiš.

»Mati.«

Rodila je v mestni ubožnici dete, hčerko.

Kam sedaj?

Vprašala je v tovarni za delo.

»Imate prelepe roke.«

Zdramila se je. Lepe roke?

Kot mati in žena je postala še bolj bujna.

Kdo preskrbi otroka? Ni denarnih sredstev.

Šla je na cesto.

Poznate Ilico. Glavna cesta je. V sredini se vrste trgovine, palače z marmorjem obdane. Na njih blešče napisi v neonski svetlobi, beli, rdeči in modri.

Kastner i Oehler, Kohn, Schmidt, Betelheim, Rosenzopf, Sonnenschein in drugi.

Živo je v središču, polnem življenja in prevare. Na obeh koncih mesta hodijo seljaki v mesto in po cesti se podijo prašiči in svinje.

Velika, dolga, nepregledna cesta. In po tej s kockami asfaltirani cesti je šla Ljubica.

Elegantne ekvipaže, sem pa tja kak avtomobil — pomni pred enaindvajsetimi leti, lepa, v svileno obleko oblečena, ko se je vračala v svoje sobe pozno v jutru. Utrujena, omotena od sekta je segla v nedrje.

»Za Zdenko.«

Deset tisoč dinarjev. Gospod Kohn lahko plača.

Dan za dnem ista pesem. Bankovci so se gromadili v višino.

»Ali še nimaš pokoja?«

»Vse za Zdenko, moje dete je.«

Motnih oči se je zdramila v jutru. Okno odprto in skoz njega piha sveži zrak. Leno se je na svilenih blazinah preobrnila z leve na desno. Z roko je segla na gumb radioaparata, kar se oglasi:

Zapoj mi pesem, ko muči te tuga,
za tugo pesem najboljši je lek,
ko mine ena, na vrsti je druga,
s pesmijo preživi ves vek...

Zajokala je. Potem je vstala, se umila in z rožnim oljem napojila obraz, nato so prišle po vrsti sobarica, frizerka, manikerka. Oblekla si je jutranjo obleko.

Hodila je po sobi sem in tja.

Iz spalnice v jedilnico, potem v salon, v sobo za gospode, v knjižnico in zopet nazaj.

Pod sliko gospe, plemenitega obraza, nežne polti, dasi so ji bili lasje že snežno beli, se je ustavila.

»Odpusti mati.«

Pod sliko v zid vzidana omarica, na nji pa črke od a do z.

Pritisnila je črke in pokazala se je beseda: »Zvonko«.

Težka jeklena vratica so se odprla. Z roko je segla, tisoč, stotisoč, petstotisoč.

Sobarica jo je oblekla za sprehod.

V torbico je pobasala vse, kar je imela, tisoče bankovcev, briljante in safire, ogrlice, vse kar je imela.

Avto čaka.

Potrkalo je.

Sluga se je globoko poklonil, v pisarni je čakal notar.

»Želite?«

Izvlekla je vse, kar je imela. Bilo je mnogo. Osemnajst let je delala na cesti.

Gospod Kohn, Sonnenschein lahko plača, saj so žulji naše zemlje.

»Pobotnico za Zdenko.«

»Gospa, Zvonko Štefanović je pripoznal očetovstvo.«

»Prepozno.«

Vrnila se je domov. Vse uslužbence, kar jih je imela, je poslala na dopust. Vsi so prejeli plačo.

Jokali so, saj so vedeli, da se ne vrnejo. Potem je vzela sliko Zdenke, jo poljubovala — mati...

Naravnala ploščo gramofona, igla drsi...

Zapoj si pesem, ko muči te tuga,
za tugo pesem najboljši je lek,
ko mine ena, na vrsti je druga,
s pesmijo preživi ves vek...

Arzen...

Ni je bilo več.

Tam nekje daleč pa je zajokalo: »Mamica.«

Nekje med Vrhniko in med Logatcem sva se srečala. Lep večer je bil. Jasno nebo in mlada luna. Okrog in okrog šumi gozd, se pogovarja, tiho, tajinstveno šepetajo listi, gori v brdu laja srnak, a on poje.

»Kdo?«

»Oče.«

Lepo oblikovana glava, v lice obrit brez brk, mladostna koža, precej zagorela, lepi lasje na temenu malce sivi, velika močna postava.

»Ljubica!«

Bol srca, ki ni znalo ljubiti.

»Zdenka, moje dete.«

Težke jeklene čelade stiskajo glavo, nož na puški se blišči v luninih žarkih, cev strojne puške čaka, da brani domovino, svobodo, a on poje:

Zapoj si pesem, ko muči te tuga,
za tugo pesem najboljši je lek,
ko mine ena, na vrsti je druga,
s pesmijo preživi ves vek...

»Oče.«

V luninih žarkih se blešče hribi in brdi, zgoraj laja srnak, a on poje.

Sedel sem na skalo in po licih so mi tekle solze.

(Konec.)

Iz naših krajev

LJUBLJANA

Zvišana kazen za navijanje cen. Okrajno sodišče v Ljubljani je obsodilo veletrgovca Ferdinanda Nickelsbacherja na 20 dni zapora in na 10.000 din globe, ker je predrago prodajal moko. Okrožno sodišče je prvo sodbo razveljavilo in vrnilo akt okrajnemu sodišču, ki je sedaj obsodilo trgovca na 35 dni zapora in 35.000 dinarjev globe, ker je prodajal v začetku septembra moko št. 5 po 5.50, dočim je bila povsod po din 4.50.

TRBOVLJE

32. seja občinskega odbora

se je vršila dne 30. oktobra. Župan s. Klenovšek je sporočil, da se je poslovil s posebnim pismom bivši načelnik sreza v Laškem g. dr. Karel Tekavčič, kateremu se je župan zahvalil za naklonjenost, ki jo je izkazoval občini. — Potrjen je pravilnik sklada za obrambo pred letalskimi napadi. — Zahteve delovnih žen, ki so bile izročene županu v obliki spomenice, dne 10. oktobra, je župan sporočil sreskemu načelniku, da jih prouči in izda ukrepe proti draginji ter v vseh onih vprašanjih, ki so v spomenici omenjena. — Za nadzornega organa nad cenami življenjskih potrebščin je postavljen nadstražnik Roštohar Martin. — Protidraginjski odbor se bo razširil in mogoče bo lažje deloval, ker so izšle nove uredbe. — Za dograditev občinskega zaklonišča ni potrebnih sredstev. — Občina daje staršem siromašnih otrok mleko in moko in je zato ukinila prehrano v mladinski kuhinji. — Račun dohodkov in izdatkov za l. 1939-40 izkazuje 5,39 milijonov izdatkov in presežek din 217.000. — Račun ubožnega sklada izkazuje din 517.000 dohodkov in prav toliko izdatkov. — Občinski odbor je podelil županu in občinskemu blagajniku razrešnico s pohvalo. — Zgradba občinskega doma stane okrog 1.800.000 din. — Presežek proračunskih dohodkov se porabi: din 64.000 za podporo družinam vpoklicancev, din 124.000 pa za razširitev vodovodnega omrežja, kredit za Unijo za zaščito dece pa se poveča od din 10.000 na 30.000.

Koliko bi potrebovala občina rezervne hrane?

Pri številu 14.500 prebivalcev bi potrebovala občina za en mesec: 326.000 kg pšenične moke, 15.000 kg fižola, 13.000 kg riža, 30.000 kg zdroba, 20.000 kg testenin, 15.000 kg testenin, 6700 kg olja, 21.000 kg sladkorja, 10.000 kg soli, 600 kg čaja in 43.000 kg posušenega mesa in konzerv. Nabava te hrane bi stala 7 milijonov dinarjev. Za prehrano prebivalstva je občina naročila 15 vagonov koruze. — Kredite za nabavo rezervne prehrane bo dobila občina od banovine.

Posebna deputacija delavskih občin je obiskala dne 8. oktobra g. bana dr. Natlačena, kateremu je predložila spomenico proti draginji in o potrebi takojšnje pomoči zlasti rudarskim upokojencem. Staroupokojenci so prejeli za nekaj mesecev za nazaj okrog 40 odst. priboljška in bodo za Božič dobili še poseben prispevek Bratovske skladnice. — Občinskim ubožcem se zviša podpora še za 25 odstotkov, tako da znaša povišanje sedaj 35 odstotkov. — Delavcem zaposlenim pri občinskih javnih delih se povišajo mezde na din 4 samcem, oženjenim pa na din 4.50. — Občina je odobrila enkratni nabavni prispevek v višini enomesečne plače vsem občinskim pragmatičnim in pogodbenim uslužbencem, največ pa din 1700. Pod istimi pogoji dobe nabavni prispevek dnevničarji, toda do največ din 700. — Od 1. januarja 1941 bodo dobivale usmiljene sestre v bolnišnici po din 400 mesečno. — Sklenjena je bila podelitev podpor celi vrsti prošnjikov. — V stari občinski zgradbi bodo na razpolago 4 stanovanja. Preureditev bo stala 18.000 din in jo bo izvršilo podjetje Ročak & Co. — Dela na razširitvi vodovodnega omrežja so se oddala tvrdki Tönnies v Ljubljani za ceno din 446.000. Za zajetje vode na tujih zemljiščih bo morala plačati občina odškodnino posestnikom teh zemljišč v znesku din 150.000. —

Podjetje Hauck. Po 15 dnevnem mezdnem gibanju se je v ponedeljek, dne 4. novembra z uspehom zaključil in podpisal mezdni sporazum za delavstvo v Hauckovih kamnolomih. Nove mezde stopijo v veljavo s 1. oktobrom. Pogajanja je vodila tukajšnja podružnica ZRJ, katere člani so omenjeni delavci in delavke. Mezde so sedaj sledeče: I. kat. din 52, II. kat. din 46 in III. kat. din 44 na zmeno. V slučaju dežja se zvišajo mezde od dosedanjih 30 odst. na 40 odst. Kdor je poznal delovne razmere in mezde še pred pol letom, bo priznal, da je to delavstvo potom svoje strokovne organizacije doseglo lep povišek. Ako bi se to delavstvo še ne spametovalo in bi bilo brez organizacije, kakor desetletja poprej, bi težko okušalo današnje razmere. Nobena izmed vseh strokovnih organizacij ni uvidela potrebe, da bi organizirala te delavce in se borila za zboljšanje njih razmer. Podpredsednik podr. ZRJ je prvi uvidel izkoriščanje in bedo ter sklenil pomagati. Vsak začetek je težak. Uspelo mu je, da je organizacija skoraj 100 odst. Že pri prvi razpravi z g. Hauckom spomladi, so bile delavstvu zagotovljene boljše mezde s kolektivno pogodbo. Delavci v kamnolomih šele sedaj vidijo, kaj so dosegli s svojo organiziranostjo, kar bi jim drugače ne uspelo. Od spomladi pa do sedaj so se njihove mezde zvišale od 70—84 odst. Polagamo na srce temu delavstvu, naj se drži organizacije, da ohrani vse pridobljeno in sčasoma še zboljša svoje mezde. Vsi organizirani jim čestitamo k tem res lepim uspehom. Tudi rudarjem ne bo škodovalo, ako gredo po zgledu teh delavcev in se tudi oni oklenejo z večjo vnemo svoje Zveze rudarjev Jugoslavije. — Družnost!

MARIBOR

Tovarnar usnja Walter Halbärth je vendarle obsojen. Dne 2. oktobra t. l. je bil tovarnar usnja Walter Halbärth pred mariborskim okrajnim sodiščem oproščen od obtožbe, da je prikrival usnje v svrho, da bi mu navil ceno. Proti oprostilni sodbi se je pritožil državni tožilec. Dne 7. novembra se je v tej stvari vršila ponovna razprava pred okrožnim sodiščem in je bil imenovani tovarnar spoznan krivim ter obsojen na 14 dni zapora, din 15.000 denarne globe in plačilo sodne takse din 1000. Glede zaplembe usnja se sodišče ni izjavilo. — Z obsodbo je potrjena tudi konfinacija tovarnarja v Starem trgu ob Kolpi, kamor so ga poslale politične oblasti.

Pomanjkanje sodnikov. Zadnji čas manjkajo pri okrajnem sodišču kar trije sodniki, od teh dva s civilnega oddelka, vsled česar so prizadeti zlasti delavci, ker njihove tožbe ne gredo naprej. Sicer velja pravilo, da je smatrati pravde iz službenega razmerja kot nujne, tako da se morajo vršiti razprave tudi ob sodnih počitnicah, toda se kljub temu vlečejo dolge mesece, tudi preko leto dni in še več, če gredo v inštance. Sedaj pa imamo slučaje, da je delavski zaupnik, ki se pravda z večjo tekstilno tovarno za svojo mezdo, vložil tožbe že meseca avgusta in septembra, pa še doslej ni bila razpisana niti prva razprava. Delavec-zaupnik pa je brezposeln in si je torej lahko predstavljati, v kakih težavah živi z ženo in rodbino. Bilo bi torej potrebno, da sodna uprava dodeli zlasti civilnemu oddelku mariborskega sodišča vedno zadostno število sodnikov, ker je vendar tukaj največ pravd iz službenega razmerja. Delavci imajo pravico na to, da se njihove mezdne zadeve naglo rešujejo.

Liter fižola din 7. Minuli četrtek so na trgu prodajali liter izluščenega fižola po din 7. Spričo takšnih cen fižolu, ki ga je bilo letos več kot dovolj — saj so poljedelci sami priznali, da je bila letos sicer slaba letina, pač pa je dobro obrodil fižol —, postajajo gospodinje upravičeno z dneva v dan bolj ogorčene. Vsak razsoden človek gotovo privošči, da bi kmetje čim boljše prodali svoje poljske pridelke, nikdo pa ne more zagovarjati oderuštva. Oderuštvo pa je, ako se fižol prodaja liter po din 7, ko je stal lani, ko je bilo izredno malo fižola, samo din 4, pred draginjo pa se ga je naravnost vsiljevalo po din 1.50 do 2 din. Tako se ni podražilo niti kolonijalno blago, za katerega vsakdo razume, da je podražitev zaradi blokade in nastalih vojnih razmer razumljiva. Najhuje bodo seveda zopet prizadeti revnejši sloji, zlasti delavske družine, ki morajo preživljati veliko število otrok. Dočim kupujejo imovitejši sloji fižol kot prikuho, pa služi delavcem in nameščencem zelo pogosto kot kosilo ali večerja. Oni, ki imajo dovolj denarja, bodo zmogli tudi te sicer izredno visoke cene za fižol, delavske mezde pa so mnogo prenizke, da bi zadoščale za nabavo teh poglavitnih življenjskih potrebščin. Upamo, da so skušali te cene uveljaviti samo nekateri prodajalci na trgu in da bodo tržni organi v bodoče na vsak način preprečili tako pretirane cene za fižol.

Velika deputacija pekov iz Slovenije je poromala v Beograd intervenirat, da bi se spremenila uredba o preskrbi prebivalstva z moko in kruhom v tem smislu, da bi peki smeli peči ob ponedeljkih svež kruh in delati tudi ponoči. Deputacija pa se je vrnila slabe volje. Zvedela je, da se uredba z zakonsko močjo ne more menjati, ker slučajno ni po volji pekom v Sloveniji. Nasprotno pa so peki v Beogradu zelo zadovoljni z njo. Peki v Beogradu menda mesijo kruh na drug način, kot naši. Ta kruh je zelo dober, tudi ako je star po več dni. Mariborski pekovski mojstri, ki so upali, da bodo v Beogradu dobili izjave, ki bi mogle ugodno vplivati na potek sodne razprave, ki bo dne 12. t. m. ob 9. uri na sobi št. 15, so precej razočarani. Nekateri pravijo, da bi bili dobro opravili, ako bi bil šel iz Maribora z njimi znani vplivni gospod, ki je že tolikokrat dajal pekovskim mojstrom dobre nasvete in zagotovila.

Nek kaznjenec je te dni pobegnil od dela na polju, ki je bil obsojen na 3 in pol leta robije. — Prav tako je pred kratkim pobegnil nek 26 letni mladenič, ki bi moral še odsedeti 2 meseca kazni. Ukradel je med potjo kolo in se odpeljal proti domu. Oče pa ga je še ponoči sam prignal nazaj v jetnišnico.

Pri delu se je ponesrečil 24 letni Stanko Kramberger, delavec v tukajšnji delavnici drž. žel. Po nesrečnem naključju mu je padel na desno nogo kos železa in je moral iskati zdravniško pomoč v tukajšnji splošni bolnišnici.

Onemogel je 65 letni gonjač živine Vincenc Duh s Pobrežja in se zgrudil na Aleksandrovi cesti. Reševalci so mu nudili prvo pomoč in ga odpremili v tukajšnjo splošno bolnišnico.

Konec tedna v Narodnem gledališču. — V soboto, 9. t. m. se ponovi Maksima Gorkega slovita dramska slika »Na dnu« (red A). V nedeljo, 10. t. m. pop. bo — z a d n j i č kot popoldanska predstava okoličanom na ljubo — znamenita Rostandova heroična komedija »Cyrano de Bergerac«, zvečer pa (prvič po z n i ž a n i h cenah) zelo uspela in prav zabavna Senečićeva tragikomedija »Nenavaden človek«.

Zdravniško dežurno službo za nujno pomoč članom OUZD in njihovim upravičenim svojcem vrši v neodložljivih primerih in v odsotnosti pristojnega rajonskega zdravnika v nedeljo, dne 10. novembra t. l. g. dr. Pogrujc Stanko, Maribor, Tyrševa ul. št. 14, I. nadstr.

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem otvorila trgovino z mešanim blagom v Ljubljanski ulici št. 37. Za obilen obisk se priporoča — **Penič Marija.**

Obvezniki pomožne vojske se morajo javiti! V pomožno vojsko državne obrambe spadajo po Uredbi o pomožni vojski in državni obrambi z izjemo obveznikov vojaške sile, vsi moški jugoslovanski državljani od dovršenega 16. leta (rojeni v l. 1923. in starejši do vstopa v kader), vsi, ki so rojeni v l. 1889. do 1870. (umski delavci) oziroma do l. 1875. telesni delavci), razen teh tudi vsi oni, ki so stalno in začasno nesposobni in vsi oni vojaški obveznik (tudi rezervni oficirji, podoficirji, vojaški uradniki), ki so ali pa bodo oproščeni vpoklica k vojaškim edinicam v mirnem, pripravljalnem in vojnem stanju. Zaščitni urad mestnega poglavarstva v Mariboru dostavlja vsem obveznikom pomožne vojske tiskane pozive, ki jih mora vsak ob prejemu izpolniti točno in čitljivo ter **takoj** vrniti zaščitnemu uradu mestnega poglavarstva v Mariboru, Rotovški trg 9, pritličje, levo, soba št. 1 v svrho pregleda točnosti in popolnosti izpolnjenih podatkov. Vsem osebam, ki imajo od pristojne oblasti (vojaške) rešenje, da so v mirnem, pripravljalnem in vojnem stanju potrebni v podjetjih, ki delajo za državno obrambo, ni treba izpolniti predpisane prijave, če bi jo slučajno prejele, vendar pa jo mora vrniti. Kdor bi ne prejel poziva, a spada v pomožno vojsko, se mora, če ima v Mariboru domovinsko pravico, ali biva v Mariboru že vsaj 3 mesece, kljub temu brezpogojno oglasiti v zaščitnem uradu in tam podati potrebne podatke. Osebe starejše od izpolnjenih 70 let (umski delavci), oziroma od izpolnjenih 60. let (telesni delavci) se lahko javijo na lastno željo kot prostovoljci pomožne vojske. Osebe, ki se ne bi javile zaščitnemu uradu, ako ne bi sprejele pozive, z namenom, da se odtegnejo uvrstitvi v pomožno vojsko državne obrambe ali, ki bi dajale napačne podatke ustno ali pismeno na poziv, zapadejo kazni po čl. 82 Uredbe o pomožni vojski državne obrambe z zaporno kaznijo do 2 let in denarno globo 5000 din. Poudarjamo, da služba v pomožni vojski nikakor ni identična s službo v pasivni zaščiti, v obrambi pred letalskimi napadi in da razporeditev v pasivno zaščitni službi ne opravičuje nikogar, da bi se zaradi tega ne zglasil in ne mogel uvrstiti v pomožno vojsko državne obrambe. — **Mestno poglavarstvo.** (Slično velja tudi za vse ostale kraje v državi.)

Zaradi razširjenja letakov je bil pri tukajšnjem sodišču obsojen na 3 mesece zapora in 300 din globe 21 letni tkalec Franc Belak s Pobrežja.

Originalni rusko-sovjetski film »Volga Volga«, v katerem sodeluje 400 najboljših ruskih godbenikov, plesalk in plesalcev, predvaja te dni kino »Esplanade«.

Ljudska univerza. Dne 8. novembra predava prof. V. Pestevšek o predmetu »Z jadranske obale na vrhove Durmitorja«.

CELJE

Logika podjetja žlahtnih kovin. Pred 14. leti rojeno podjetje je takrat vsled malega padca tržnih cen svojemu zaposlenemu delavstvu dalo sledečo pisemsko nagrado: »Gospod N. N. Z ozirom na sedanje tržne in produkcijske razmere primorani smo znižati Vam Vaše mezdne prejemke za din 2 na uro tako, da prejemate od 6. t. m. naprej din 8 na uro. Temu primerno znižale se bodo tudi vse eventuelne akordne cene. Blagovolite vzeti to na znanje.« — Po tolikem času in v največji draginji je imelo isto podjetje smisel povišati svojemu delavstvu mezdo za celih din 1 na uro. O tem naj razmišlja zaposleno delavstvo. Kolikor moči toliko uspehov!

SENOVO PRI RAJHENBURGU

Naši diletantje so nas presenetili. Dramski odsek naše »Vzajemnosti« je v nedeljo, dne 3. novembra t. l. uprizoril burko v 3 dejanjih »Nedolžni lahkoživec«. Vsi igralci so svoje vloge nad vse pričakovanje dobro rešili. Igra je nudila gledalcem mnogo zdravega humorja in smeha. Gledalci so prav zadovoljni odhajali iz dvorane in še po par dneh smo slišali njihovo pohvalo na račun požrtvovalnih igralcev, ki poleg svoje težke službe in v tako kratkem času spravijo na oder igro, kot je bila ta. — Splošna želja je, da bi se igra ponovila. Pri tej priliki se moramo vsem obiskovalcem toplo zahvaliti za udeležbo, kakor tudi par nameščencem in obrtnikom, katere večkrat vidimo na naših prireditvah. Žal pa večine nameščencev in učiteljev ne vidimo na naših prireditvah, kakor si tudi precej obrtnikov ne vzame časa, da bi podprlo to edino društvo, ki še dela na kulturnem področju. Dobro si bo seveda tudi te zapomniti. Torej še enkrat vsem igralcem in obiskovalcem hvala!

Naš zvesti in požrtvovalni sodelavec, igralec s. Franci Kmetec odhaja v soboto, dne 9. t. m. k vojakom, ker mora odslužiti svoj kadrovski rok. Zelo težko ga bomo ta čas pogrešali, pa se mu ob tej priliki toplo zahvaljujemo za sodelovanje in mu želimo, da bi po odsluženju svoje dolžnosti zopet prišel v našo sredino ter mu kličemo, ostani zdrav in na svidenje!

Knjižnica »Vzajemnosti« se nahaja sedaj v trgovini s. J. Korinška, kjer ljubitelji lepega čtiva lahko vsak čas dobijo knjige proti mali izposojnini. Sodrugi in prijatelji, posegajte po knjigah. — Družnost! **Odbor.**

JESENICE

Zvočni kino Radio predvaja v soboto in nedeljo ob 8. uri zvečer (v nedeljo tudi ob 3. uri pop.) velefilm »Melodija noči« z B. Giglijem v glavni vlogi. Med dodatki tudi vojni tednik. — Sledi velefilm »Usoda v gorah«.

Ne bodi z naročnino v zaostanku!

POSLEDNJE VESTI

86.000 ton ladjevja — cel konvoj — so potopile nemške pomorske sile nekje sredi Atlantika. O tem pišejo angleški in ameriški listi in so zaprepaščeni. (DNB.)

Nemško vojno poročilo: V noči na 8. november so nemška letala napadala London in druga mesta. Povsod so bombe povzročile silno razdejanje. Uničenih je bilo na tleh mnogo sovražnih letal. Na Temzi je bilo potopljenih več ladij. Nad Londonom so bila nemška letala nepretrgoma 14 ur. 3 nemška letala pogrešajo. — Angleži so z bombami povzročili požare v Rheinlandu. Metali so bombe na nek lazaret na Saškem, pa ga niso zadeli.

Italijansko vojno poročilo: Operacije v Epiru se nadaljujejo. Ob Prespanskem jezeru (jugoslovanska meja) so izvedla italijanska letala bombne napade. Grška letala so napadla Valone. 4 grška letala so bila sestreljena. — Angleška letala so napadla Brindisi. Bombe so poškodovale vodovod, del proge in neko hišo. — V Afriki so Italijani napadli puščavo Sivo.

Angleško vojno poročilo: V noči na 8. novembra so angleška letala metala bombe na Kruppove tovarne, na Berlin, zlasti na Spandau, Hamburg, Düsseldorf, Sachsenberg, Dunkerque ob Kanalu in na pristanišča v strugi reke Rena. 7 nemških in 5 angleških letal je bilo sestreljenih. — Angleška letala so bombardirala ladjedelnico v Brindisiju v južni Italiji in železnico v Albaniji pa Valono. Vsa letala so se vrnila. Angleška letala stalno patruljirajo nad Solunom in Atenami.

Grško vojno poročilo: Na vsej fronti artiljerijski dvoboj. Grški topovi so razbili več novih italijanskih tankov. — Angleška letala bombardirajo italijanske postojanke in zaledje. — V Egiptu se snuje grška divizija iz tamkaj živečih Grkov.

Irska ne da oporišč Angliji, je izjavil de Valera po poročilu DNB.

Velike slavnosti so bile v Moskvi dne 7. t. m., na dan proslave ruske revolucije. Parado vojske je gledal maršal Timošenko in ostali sovjetski odličniki. Pehota je nastopila z nove vrste orožjem.

Angleški veleposlanik v Madridu in general Franco sta se sestala najbrž zaradi Tangerja.

Most, ki je stal 6 milijonov dolarjev in je bil šele dograjen, je počil v nekem kraju v Zedinjenih državah.

*

Beograjski župan in minister trgovine odpotujeta v Budimpešto na obisk. Madžarski listi pišejo pri tej priliki o prisrčnih odnošajih med obema državama.

Z Romunijo bomo imeli gospodarska pogajanja, ker se je v Romuniji sedaj marsikaj spremenilo.

Vreme. Ohladilo se bo in na zahodu zboljšalo.

Iz Češke

Prstne odtise v legitimacije. Protektoratna vlada Češke je odredila, da mora imeti vsak občan, star nad 15 let, državljansko legitimacijo s sliko. Vsak, kdor je nima, si jo mora v najkrajši dobi oskrbeti, ker bodo varnostni organi strogo pazili in se bo moral vsakdo legitimirati. Končno se pozivajo vsi občani z legitimacijami, da se javijo na policiji svojega bivališča, kjer jim bodo odvzeli odtis palca v posebni rubriki na tretji strani legitimacije.

Odpoved iz učnega razmerja vajencu se more izvršiti le z odobritvijo Urada dela. — V tem oziru ni med vajenci in ostalimi delavci, ki že imajo svojo kvalifikacijo, nobene razlike.

V Pragi so priredili v operi koncert na čast dr. Göbbelsu. Igrala je nemška filharmonija. Navzoča sta bila dr. Hacha in v. Neurath.

Iz Slovaške

Slovaško slivovko bodo začeli te dni žgati. Časopisi pravijo, da se prijateljem te slovaške pijače ni treba bati, da bi je zmanjkalo, ker so si tovarnarji naročili slive iz drugih krajev, kjer jih je bilo dosti, tudi iz Bosne.

Novo banko v Bratislavi sta ustanovila »Kreditanstalt« na Dunaju in »Union banka« v Pragi z delniško glavnico 50 milijonov Ks in rezervo 10 milijonov Ks.

LAŠKO

Zakaj lačna vrana sito pita? Večkrat opazujemo po ulicah težke kmetske vozove, naložene s senom, ki ga prevzemajo veletrgovci milijonarji in ga stiskajo v bale, nato pa za 40 odst. dražje prodajajo dalje. Isto je tudi pri jabolkih, drvih, železniških pragih itd. Zakaj država ne prevzema blaga naravnost od kmetov brez posredovalcev trgovskih milijonarjev, ki iščejo povsod samo mastne dobičke, kmet pa dobi le produkcijsko ceno. Napram tem naj bi bili kmetje v cenah bolj strogi, kot pa da delavcem in nameščencem diktirajo ceno za liter mleka din 2.50.

Odkod nenadoma ta pojav? Nekatere dame iz Laškega imajo zadnje čase navado ali morda navdušenje, da na ulicah prav glasno razpravljajo v tujem jeziku [illegible] čeprav so vse trdne Slovenke. Odkod nenadoma ta pojav, ne vemo.

Na naslov »Radiotherme«, občine in »Koto«. Uprava »Radiotherme« ima nad rudniško progo nasproti kopališča gozdno letoviško pot, katero pa uporabljajo mnogi delavci, bivajoči v bližini. Radi deževja je plaz na razdalji 2 m pot uničil in prosimo upravo terme, da pot čim prej popravi. Prav tako je plaz poškodoval letoviško pot pod vrtom fotografa g. Uršiča, kjer se je zrušil tudi podporni zid. — Občina in »Koto« naj oskrbita takojšnje popravilo.

Odšel je objektiven mož. Na Zidani most je bil pred kratkim premeščen orožniški narednik g. Roman Dežutelj, ki je bil v Laškem 4 leta. V službi je bil strogo objektiven in se je zlasti zanimal tudi za izvajanje socialnih zakonov po obratih.

Boj z draginjo

Dejstva, o katerih je vredno razmišljati.

Draginja je kakor zmaj s sedmimi glavami, ako ji odsekaš eno, ji zrasteta dve novi. — Draginji ne gre samo sekati glavo, ampak jo je treba uničiti v vsej njeni bohotnosti.

Mesarji, ki dražje kupujejo kot prodajajo.

Kadar govori človek o draginji, vedno misli na trgovca, na obrtnika, na branjevca, t. j na tistega, od katerega kupuje, ker z drugim ne pride v dotiko, zlasti ne z onim, ki prodaja blago trgovcu, branjevcu itd.

Brez dvoma je v trgovini mnogo nerealnih ljudi, ki bi radi hitro obogateli in če bi stotine drugih zaradi tega trpelo pomanjkanje in glad.

Imamo pa tudi slučaje, ko trgovca in obrtnika ne zadene nobena krivda zaradi draginje. In v najnovejšem času, ko imamo že tudi kupico naredb o pobijanju draginje, se dogaja tudi to, kar se poprej ni nikdar dogajalo, da bi namreč bil kdo prisiljen prodajati — v izgubo.

Iz Zagorja nam poročajo — ne morda mesarji, ampak konzumenti — da je cena mrtvi teži vola, ki ga mesar kupi od kmeta, din 17 za kg. K tej ceni je treba pribiti 6,2 odst. davek na poslovni promet, potem klavnino in občinske takse v skupnem znesku din 1.06. Ako bi sedaj k tej ceni pribili samo še 15 odstotkov za režijo, bi dobili pravo ceno, po kateri bi morali mesarji prodajati meso, da ga ne bi prodajali v izgubo.

Cena volovskemu mesu je pa maksimirana na din 16. Mesarji so se zaradi tega pritožili na upravno oblast.

Mleko se je podražilo.

Ako se vse draži, se draži tudi mleko. Zakaj in za koliko, to je skrivnost dražiteljev. V nekaterih vaseh vabijo kmete na posvete in organizirajo draginjo kar očitno.

Mleko, ki je stalo lani din 1.50 do din 2, si je sedaj usodila prodajati neka kmetica na mariborskem trgu po din 5. Najbrž je to posledica čitanja beograjske »Politike« po naših vaseh, kjer jo berejo od vojakov došli sinovi svojim staršem. Kajti v »Politiki« smo čitali, da je cena mleku poskočila na din 5.

Sedaj pa poglejmo, ali je taka podražitev upravičena? Lani je bilo pomanjkanje sena. Seno je stalo din 180 stot. Mleko je bilo tedaj po din 1.50 do din 2. Letos je seno po din 90 do din 100 za 100 kg, mleko pa stane din 2.50 in ako bi ne bil na mariborskem trgu posegel vmes policaj, bi se bilo prodajalo tudi po din 5. Zakaj? Krave žro cenejše seno in vendar.

»Gospodar mi noče zvišati plače, pa moram vsaj pri mleku zaslužiti.«

Te dni nam je pravil upokojeni železničar o svoji mlekarici, ki mu nosi mleko že leta in leta. Lani ga je dobival po din 1.50, sedaj ga mu je podražila na din 2.50. Mlekarica je viničarka iz okolice. Ko jo je vprašal, zakaj mu je podražila mleko, je rekla: »Vse je postalo drago. Za vse kar kupim, moram plačati mnogo več, kot nekoč poprej. Gospodar, kateremu delamo, pa noče o kakšnem povišanju naših mezd niti slišati. Kaj nam preostane drugega, kot da zvišamo ceno mleku, da si vsaj nekoliko pomagamo.« — Ako premislimo, ima viničarka prav.

Kaj pa naj rečeta na to delavec in nameščenec?

Navedli smo dva slučaja, ki kažeta vso nevzdržnost položaja, v katerega smo zabredli vsled neprestano naraščajoče draginje. Delavec in nameščenec se dušita v valovih draginje, ki jima pluskajo čez glavo. Zlasti sta prizadeta delavec in uslužbenec v državni službi, najbolj pa seveda upokojenci in med temi zopet staroupokojenci. Saj je znano, da upokojenci niso dobili nobenega povišanja, delavci na železnici samo do 2 dinarja na dan in nameščenci kakšnih din 100 na mesec. Tu je treba napraviti red!

Maksimirati je treba cene in odrediti prisilno oddajo.

Ne pomaga nič, ako se vodi boj proti draginji na ta način, da se odrejajo maksimalne cene samo za koncesijonirano trgovino in obrt. Ako hočemo draginjo preprečiti, potem je treba vse gospodarstvo postaviti pod nadzorstvo.

Nikakor ne gre, da bi v boju proti draginji igrali vlogo kakšni politični momenti.

Draginja prizadene konzumenta. Konzument je tisti, ki mora življenjske potrebščine kupovati, ker jih sam ne pridela. Predvsem gre za konzumenta delavca in nameščenca ter upokojenca in za njih družine. Ti konzumenti so najbolj zainteresirani na tem, da imajo poceni kruh in ostale poljske pridelke.

Kakor hitro pa temu pritrdimo, moramo reči, da je treba **nadzorstvo nad cenami razteg-niti na vse kmečke pridelke, brez izjeme.** Pri drvih smo videli, kam vodi reguliranje cen drvam pri trgovcih. Drva niso smela biti dražja, kot din 520 za klaftro. To je veljalo za trgovce, posestniki pa so jih lahko prodajali po kolikor so jih hoteli. In posledica? Mariborska mestna občina je sedaj sama kupila drva po din 600 do 650 za klaftro!

Tako je tudi z drugimi predmeti prehrane, ki prihajajo s kmetov.

Stalno čujemo, da je kmet v zadnjih letih dobival malo za svoje pridelke in da je čas, da si vsaj sedaj nekoliko pomore. Prav! Toda na čigav račun naj sa pomore? Na račun konzumenta, ki sam nič n'ma!

Ne, v neurejenih razmerah ne more nihče misliti na sanacijo svojega položaja, ampak samo na to, da svoj položaj vzdrži, da se mu ne poslabša bolj, kot pa je bilo to v rednih razmerah, pred vojno v Evropi. Vse ostalo je treba prepustiti bodočnosti, ko bo treba v miru urediti nov način gospodarstva na svetu.

Zato zahtevamo: **Maksimiranje cen za vse življenjske potrebščine in vse ostalo, kar bi utegnilo vplivati na cene življenjskih potrebščin. Maksimiranje pa ne samo za trgovino in obrt, ampak tudi za kmeta!**

Tako maksimiranje ni naperjeno proti nikomur, tudi ne proti kmetu, kakor se hoče iz političnih razlogov kmetu dopovedati.

Važno je maksimiranje cen kmečkim produktom tudi zardi tega, **ker bo sicer raja kmečkih delavcev in viničarjev prva, ki bo propadla,** ker mora vse kupovati od kmetov, ali pa si z delom zaslužiti. Veliki kmetje, ki rabijo delovno silo, pa nočejo delavcu nič več plačati.

Razen maksimiranja cen je treba določiti tudi minimalne zaslužke za poljedelsko delavstvo.

Potem se ne bo dogajalo, da bodo morali mesarji prodajati meso ceneje, kot pa ga kupujejo, da bodo trgovci s kurivom morali iskati drva po maksimalni ceni, ker jih ni dobiti in ne bo treba, da bi se viničarke izgovarjale, da morajo podražiti mleko, ker jim gospodar noče primakniti k zaslužku.

Kajti, ako bo ostalo tako, kot je sedaj, potem bo nekega dne trgovina in obrt nehala preskrbovati prebivalstvo. Nastalo bo pomanjkanje živeža. Razbohotila se bo trgovina brez posredovalca, toda tudi brez nadzorstva, po oderuških cenah, katere bo plačeval nesrečni konzument, ako bo hotel imeti krompir, mleko ali maslo.

Čas je, da se današnjim razmeram napravi konec!

Roman, ki je izšel v 100.000 izvodih – naš novi podlistek!

V prihodnji številki bomo začeli priobčevati krasen roman poznanega holandskega pisatelja sodruga

A. M. de Jonga

»Otroška leta Mereyntjeja Geysena«,

ČUDEN CERKOVNIK

Na resnično mojsterski način slika pisatelj duševni obraz malega dečka. Roman je prežet neskončne ljubezni in je poln globokega razumevanja za otroke, kakršno naj bi imeli vsi starši in vzgojitelji mladine.

Omenimo naj tudi, da je bil pred leti po tem romanu napravljen film, ki je dosegel ogromen uspeh in ga smatrajo za najboljši holandski film, ki je prejel tudi prvo nagrado holandske kulturne filmske centrale.

Prevod romana bomo priobčili z osebnim dovoljenjem pisatelja, ki je bil pred zasedbo Holandske med drugim tudi glavni urednik kulturne priloge in podlistka pri socialno demokratičnem glavnem glasilu »Het Volk« v Amsterdamu.

Pred leti smo že objavili roman istega pisatelja »Otroška leta Mereyntjeja Geysena« »Izdaja«, katerega so naši čitatelji z velikim zanimanjem čitali in so zlasti ženske in mladina težko čakali, da je prispela »Delavska Politika« na dom.

Našim naročnikom priporočamo, naj opozore na ta naš novi roman svoje znance in znanke in naj jih pridobe, da bodo takoj naročili »Delavsko Politiko«, da bodo na ta način dobili roman že takoj od prve številke dalje. Kdor bo prepozno naročil, ne bo več mogel dobiti tistih številk lista, ki bodo med tem že izšle.

Japonci izpraznujejo vso južno Kitajsko

Japonci se umikajo in računajo, da se bo Kitajska udala

Japonske čete se še neprestano umikajo iz južne Kitajske. Kitajci jih zasledujejo in jim prizadevajo velike izgube. Zlasti so zajeli doslej mnogo vojnega materijala.

Kitajske čete se bližajo mestu Kantonu in so ponekod že dosegle morsko obalo.

V nasprotju s temi dejstvi pa zelo začudi pisanje japonskega časopisja, ki pravi, da vlada v Čunkingu uvideva nesmiselnost nadaljnjega boja in da bo v kratkem prišlo do sporazuma med Čankajšekom in japonsko vlado.

Po pisanju japonskega časopisja sodeč, je japonska vlada že pustila pasti marijonetno vlado Vančingveja, na katero je polagala toliko upanja.

Čankajšek se pa o teh japonskih napovedih še ni mogel izjaviti.

TRŽIČ

Strahotno blato po tržiških ulicah. Tujec, ki prispe z vlakom v Tržič, zagazi takoj s postaje v blato in se mu vdirajo čevlji do gležnjev. Taka je glavna mestna ulica vse od postaje do konca mesta. Drveči avtomobili blagoslavljajo z blatno brozgo, da je joj. Ker je cesta po končanih vodovnih delih vsa razkopana in razmočena od jesenskega deževja, si lahko mislimo, kako prijetno je hoditi po taki cesti. Razmočena ilovica je tako spolzka, da človek le s težavo lovi ravnotežje. Gospodje pravijo, da naj ljudje potrpe, ker bo cesta itak kmalu tlakovana. Mi se čudimo, da je mogoče kaj takega trpeti. Tržič ima 3000 delavcev, ki vsak dan gazijo to neznosno blato, silno trpi šolska mladina, obrtniki, hišni posestniki, trgovci in drugi, ki plačujejo visoke občinske doklade. Delavci se pritožujejo, da se je silno podražila obutev, a ji večna brozga silno škoduje, dočim galoš sploh ne dobe po trgovinah, ker jih ni. Zakaj gospodje ne morejo izboljšati naših cest, ne vemo. Kamnolomov je okrog mesta dovolj. — Obupna je tudi Cerkvena ulica. Koliko časa bo še trajalo to stanje in kaj mislijo na občini ukreniti na večne pritožbe občanov in davkoplačevalcev?

KULTURNI PREGLED

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Sheriff: »Konec poti«

V vrsti vojnih dram, ki jih je nastalo obilo v dobi po svetovni vojni, je Sheriffova drama morda oblikovno najpreprostejša, a porazna v svoji elementarni neposrednosti. Strahotno jasen realizem, ki sega na mejo onostranstva, preveva to duševno dramo, ki slika vojaško dolžnost v vseh barvah in odtenkih, od zanosa, zvestobe in junaštva do strahopetnosti, nevolje in obupa, v katerem utonejo utrujeni ljudje. Brez vsakega pridiganja in razglabljanja, ne da bi izrekel le eno samo besedo proti vojni, zapusti Sheriff v poslušalcih neizbrisen vtis o porazu človeškega dostojanstva in junaštva, ki podleže vojni zveri.

Skrbinškova dramska šola, ki je nastopila s to dramo, je dosegla popoln, celo izreden uspeh. Ti mladi ljudje, katerim je skupni cilj posvetiti se gledališču, so dokazali vsi globoko odersko resnobo in voljo do ustvarjanja, večina izmed njih pa celo bogate izraževalne sile, ki dajo najlepše poroštvo za razvoj slovenske gledališke umetnosti. Kljub nekaterim začetniškim hibam in negotovostim so delo izčrpali do strahotne resničnosti in ga prikazali živo in mestoma porazno realistiko. Preobilica mladosti, zanosa, moči in volje do oderskega ustvarjanja na eni ter pomanjkanje oderske rutine na drugi strani je celo povzročilo, da je bila večkrat prekoračena meja oderskega izražanja in je nasilna snov ušla preko umetniške dopustnosti. Posebno se je to čutilo pri glavni oderski osebi Stanhope-ju, ki ga je z neposredno umetniško silo podal g. Joško Lukeš in dokazal, da so v njem globoke in močne oderske sposobnosti, ki rabijo samo še zunanje tehnike in rutine. Mirno in prepričevalno je bil izdelan lik Osborna, ki ga je podal g. Stane Ledinek tako dovršeno, da bi bil v čast tudi poklicnemu igralcu. G. Maks Planinc je poudaril izredno posrečeno in uravnovešeno Trotterja, z močno tipiko je izrazil g. Franjo Kumer Hibberta. Raleigh g. Borisa Brunčka je osvajal z zanosom in čustvenostjo, pa tudi njegov zlom je bil močan in verjeten. Učinkovit in krepak je bil nemški vojak g. Milana Venišnika. G. Jože Babič s svojim polkovnikom sicer ni dosegel tiste višine, ki jo je pokazal v Cyranu s svojim menihom, a je bil prav krepka oderska figura. G. Danilo Turk je že pri vseh nastopih v gledališču dokazal, da ima močna izrazna sredstva, ki jih pa se ne zna dovolj previdno uporabljati; zato je bil tudi njegov narednik dober vojaški tip, le malo prehrupen. Mason g. Božo Podkrajška je posrečeno poudaril nasprotno, lahkotno človeško plat dogajanja. Hardy g. Silvo Kagerja je dobro izpopolnil celoto. — V celoti je bila predstava v čast igralcem in režiserju g. Vladimirju Skrbinšku. Dobro oporo je imela predstava v posrečeni, realistični sceni podzemeljskega kritja, ki jo je zasnoval g. inž. M. Hlad. — S.

Rooseveltova zmaga

Toliko volilcev še ni šlo na volišče v Zedinjenih državah.

Po preštetju vseh glasov je glasovalo za Roosevelta 25,694.747, Willkieja pa 21,427.832 volilcev. Ker je uveden večinski proporc, odpade na Roosevelta 467 volilnih mož, na Willkieja pa 63.

Poraženi Willkie je čestital Rooseveltu. V svojem govoru pa je rekel, da dokazuje izid volitev življenjsko silo demokratičnih načel.

Pri volitvah je bil izvoljen tudi en delavski kandidat.

Nemčija in Italija o ameriških volitvah

Nemški in italijanski tisk smatrata, da so volitve predsednika Zedinjenih držav le notranja stvar zvezne države, ker sta se oba kandidata odrekla vmešavanju v evropsko vojno in oba zagotavljata podporo Angliji. Po mnenju tega tiska so bile volitve bolj borba med trusti, ki se poganjajo za večji politični vpliv.

Japonci tolmačijo izid volitev v Zedinjenih državah tako, da je treba računati z vojno na Tihem oceanu.

Ogromni vojni krediti Zedinjenih držav

Nad 60 milijard dolarjev.

Ameriški finančni minister Morgenthau je izjavil, da bodo Zedinjene države morale imeti najmanj 60 do 65 milijard dolarjev za oborožitev in izvedbo obrambnih priprav. Za ta znesek se bo moral povečati dolg Zedinjenih držav.

V Afriki boji manjšega obsega

Angleži javljajo zavzetje mesta Galabat ob abesinski meji in nadaljevanje napadov v okolici mesta Kasalle.

Italijani poročajo, da so potopili neko angleško podmornico. Zanikajo pa, da bi bila potopljena neka italijanska podmornica v Gibraltarju in poškodovana neka vojna ladja.

— — —

Nacionalna stranka v Južni Afriki se je razcepila. Njen vodja Hertzog je odstopil. Hertzog je bil, kakor znano, proti vstopu Južne Afrike v vojno.

Nova ogromna letala, tipa »Martin«, ki jih grade ameriške tvornice, bodo imela po 100 ton. Letalo bo preletelo 13.000 km brez pristanka in bo moglo nositi 45 ton tovora. — Izdelujejo pa za Anglijo tudi že neka druga letala tipa »Douglas B 19«, ki tehtajo 70 ton in merijo čez krila 40 metrov, nosijo pa lahko 29 ton. Bencina lahko vzameio s seboj za 100 ur. Posadka šteje 10 mož. Pogon oskrbujejo 4 dvocilinderski motorji, ki razvijajo 10.000 konjskih sil.

Delavski pravni svetovalec

Podpora rentnika (Slov. Konjice)

Vprašanje: Kam bi se obrnil kot invalid SUZORja za draginjske doklade ali nabavni prispevek, ker me rastoča draginja vedno bolj pritiska in še žena mi je obolela?

Odgovor: Zakon o zavarovanju delavcev ne predvideva nikakih draginjskih doklad ali nabavnega prispevka za rentnike. Lahko pa poskusite vložiti posebno prošnjo na ravnateljstvo, da Vam z ozirom na Vaše obupne razmere nakažejo kak izredni prispevek. Če bo kaj uspeha, ne vemo.

Bolezenski teden (Sv. Pavel v Savinjski dolini)

Vprašanje: Kolikokrat na leto mi mora podjetnik plačati tedenske bolniške šihte, če večkrat bolujem?

Odgovor: Zakon o obrtih v § 219 teh bolniških šihtov ne omejuje za delavce in morate vsled tega dobiti v slučaju ponovnega obolenja ravno tako plačano mezdo do enega tedna, kakor ob prvem obolenju, če ste bili med tem vsaj 14 dni zopet na delu. — Glede postopanja z Vašo sorodnico-služkinjo pa zaenkrat žal ne moremo pisati, ker ni nobene priče, in bi nas lahko dotična zdravnikova soproga sicer tožila, mi pa bi ne mogli izvesti dokaza resnice vsled pomanjkanja prič. Zlorabljanje služkinj na tak način je res vsega obsojanja vredno. Kaznovana bo prizadeta dama sama najbolj s tem, ker pri takšnem postopanju itak ne bo dobila dobre služkinje.

Podraženo vino (Črna)

Vprašanje: Od vinogradnika sem kupil sod vina liter po din 7 z dobavo 1. avgusta. Poslal sem po vino šele 14. oktobra, a je posestnik takrat rekel, da pogodba ne velja več, ker sem zamudil rok in je ponujal vino po din 14 liter, isto vrsto. Ali mi mora vinogradnik dobaviti vino za prvotno ceno?

Odgovor: Ker Vam prodajalec ni stavil naknadnega roka pod grožnjo, da sicer odstopi od pogodbe, Vam mora vino dobaviti po prvotni dogovorjeni ceni.

Zvočni kino Pobrežje

9. in 10. novembra prekrasni film

„Roman župnika“

ŠE VEDNO KUPITE DOBRO IN PO UGODNIH CENAH

Rokavice, nogavice, pletenine, bluze, jopice, sviterje, žemperje (lastni izdelki). **Volna,** preja za strojna ročna dela. **Kombineže,** modrčke, srajce svilene in flor nogavice itd. **Oblekce,** platno, odeje, predpasnike, rute. **Blago,** perilo za ženske, moške, otroke. **Šivilske potrebščine,** galanterija.

OSET »MARA«, Koroška cesta 26
(Poleg tržnice — Vodnikov trg).

Za konzorcij izdaja in urejuje Adolf Jelen v Mariboru. — Tiska Ljudska tiskarna d. d. v Mariboru, predstavnik Viktor Eržen v Mariboru.